

Rapport

Klacht

1. Verzoeker klaagt erover dat medewerkers van het regionale politiekorps Fryslân hem niet hebben bericht over de afloop van de aangifte van stalking van zijn ex-echtgenote, in verband waarmee hij in of omstreeks april 2007 door een bepaalde ambtenaar als verdachte is gehoord.
2. Verder klaagt verzoeker erover dat diezelfde ambtenaar van het regionale politiekorps Fryslân hem heeft ontmoedigd om aangifte te doen tegen zijn ex-echtgenote en haar nieuwe partner, terwijl die nieuwe partner wel in de gelegenheid werd gesteld aangifte te doen tegen verzoeker.
3. Tot slot klaagt verzoeker erover dat de betreffende politieambtenaar op verzoek van de advocaat van verzoekers ex-echtgenote een voor verzoeker nadelig rapport heeft opgesteld in verband met een civiele procedure aangaande de verblijfplaats van hun minderjarige dochter en aan derde(n) heeft verstrekt.

Beoordeling

Algemeen

Verzoeker is in 2001 gescheiden van zijn ex-echtgenote mevrouw B. met wie hij twee dochters heeft. Sinds B. een nieuwe partner heeft, de heer R., zijn er regelmatig aanvaringen geweest tussen verzoeker en B. In dit verband hebben verzoeker en B. verschillende malen aangifte tegen elkaar gedaan. Een voorbeeld hiervan is de aangifte van stalking die B. tegen verzoeker heeft gedaan (zie Klacht onder 1.). In het kader van zijn functie van wijkagent kreeg de heer V., politieambtenaar van het regionale politiekorps Fryslân, informatie over de dochters van verzoeker en B. en op basis daarvan kreeg V. de indruk dat het niet goed met hen ging. Vervolgens heeft V. contact opgenomen met verzoeker en B. en heeft hij in april of mei 2007 met hen afgesproken dat zij (voorlopig) geen aangiften meer tegen elkaar zouden doen.

Op 24 februari 2007 is er een aanvaring geweest tussen verzoeker en de heer R. Naar aanleiding daarvan heeft R. op 26 februari 2007 aangifte van mishandeling tegen verzoeker gedaan. Deze aangifte heeft geleid tot vervolging van verzoeker. Uiteindelijk is verzoeker bij uitspraak van 30 mei 2008 door het Gerechtshof te Leeuwarden ontslagen van alle rechtsvervolging. Nadat R. op 26 februari 2007 aangifte tegen verzoeker had gedaan, heeft verzoeker op enig moment bij politieambtenaar V. kenbaar gemaakt aangifte te willen doen tegen R. wegens mishandeling (tegenaangifte) en tegen B. vanwege laster en het doen van valse aangifte. Deze aangiften zijn (aanvankelijk) niet opgenomen.

Op 2 juli 2007 diende verzoeker een klacht in bij de beheerder van het regionale politiekorps Fryslân vanwege het niet opnemen van deze aangiften tegen B. en R. Bij brief

van 3 september 2007 heeft een teamchef van de politie Fryslân verzoeker bericht dat zij de klacht ongegrond achtte. Bij brief van 26 oktober 2007 heeft verzoeker aan de korpsbeheerder te kennen gegeven het niet eens te zijn met het oordeel van deze teamchef. Bij brief van 1 november 2007 heeft verzoeker de Nationale ombudsman gevraagd naar zijn zaak te kijken. De Nationale ombudsman heeft de korpsbeheerder bij brief van 26 november 2007 meegedeeld dat verzoeker nog niet de volledige interne klachtprocedure had doorlopen en hem verzocht de klacht van verzoeker verder te behandelen. Bij brief van 27 december 2007 heeft de korpsbeheerder, onder verwijzing naar een advies van de klachtencommissie van de politie Fryslân van 19 december 2007, de klacht van verzoeker ongegrond verklaard.

I. Ten aanzien van het berichten over de afloop van de aangifte

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat medewerkers van het regionale politiekorps Fryslân hebben nagelaten hem te berichten over de afloop van de aangifte van stalking die B. tegen hem had gedaan.
2. Verzoeker heeft het proces-verbaal van de aangifte waar dit klachtonderdeel op ziet overhandigd tijdens de hoorzitting van de Nationale ombudsman op 13 november 2008. Het betreft een aangifte van bedreiging die B. tegen verzoeker heeft gedaan op 16 oktober 2006. Volgens verzoeker is hij naar aanleiding van deze aangifte in of omstreeks april 2007 als verdachte gehoord. Hij stelt daarna niets te hebben gehoord over de afloop van de hiervoor genoemde aangifte.
3. Tijdens de hoorzitting van de Nationale ombudsman op 13 november 2008 heeft de betrokken politieambtenaar V. verklaard dat de aangifte hem vaag bekend voorkwam en het best zou kunnen dat hij verzoeker daarover heeft gehoord.
4. Bij brief van 23 februari 2009 reageerde de korpsbeheerder op de klacht van verzoeker. Hierin stelt de korpsbeheerder dat uit stukken en verklaringen niet kan worden vastgesteld of de politie verzoeker al dan niet heeft ingelicht over de afloop van de aangifte van bedreiging van 16 oktober 2006. Verder stelt de korpsbeheerder dat het is voorgeschreven dat instanties die tot seponeren bevoegd zijn, te weten het Openbaar Ministerie of de politie, een sepotbericht zenden aan aangever en verdachte.

Beoordeling

5. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit vereiste brengt onder meer mee dat een burger in het geval aangifte tegen hem is gedaan, wordt geïnformeerd over het vervolg

daarvan.

6. Nu verzoeker heeft gesteld niet te zijn ingelicht over de afloop van de aangifte die B. op 16 oktober 2006 tegen hem had gedaan en de korpsbeheerder heeft volstaan met de stelling dat niet meer kan worden vastgesteld of dit is gebeurd, gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat verzoeker niet is ingelicht over de afloop van deze aangifte. Hierbij is in aanmerking genomen dat de korpsbeheerder er zorg voor dient te dragen dat wordt vastgelegd dat een betrokkene op de hoogte is gehouden van de status van de aangifte en een eventuele beslissing daaromtrent. Op die manier kan achteraf worden vastgesteld dat een betrokkene (wèl) van informatie is voorzien. Voorts is van belang dat verzoeker niet, anders dan door te stellen dat hij niet ingelicht is, aannemelijk kan maken dat hij géén bericht over de afloop van de aangifte van B. heeft ontvangen.

7. Doordat verzoeker niet is bericht over de afloop van de aangifte die B. op 16 oktober 2006 tegen hem had gedaan, heeft verzoeker niet de informatie gekregen die hem toekwam en heeft de politie in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking gehandeld.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van het ontmoedigen aangifte te doen

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaar V. hem heeft ontmoedigd om aangifte te doen tegen B. en haar nieuwe partner R., terwijl R. wel de mogelijkheid werd geboden aangifte tegen verzoeker te doen.

2. Verzoeker heeft tijdens de hoorzitting van de Nationale ombudsman op 13 november 2008 in dit verband naar voren gebracht dat hij, nadat hij op 13 maart 2007 als verdachte was gehoord door V. in verband met de door R. gedane aangifte van 26 februari 2007, aan V. kenbaar heeft gemaakt tegenaangifte te willen doen. Hierop wees V. verzoeker op de in overleg met verzoeker en B. gemaakte afspraak dat zij (voorlopig) geen aangiften tegen elkaar zouden doen. Dit heeft ertoe geleid dat verzoeker van het doen van aangifte afzag. Verzoeker vindt het oneerlijk dat R. op 26 februari 2007 in de gelegenheid is gesteld aangifte tegen hem te doen. Voorts stelt verzoeker dat de officier van justitie, die betrokken was bij de strafrechtelijke procedure tegen verzoeker naar aanleiding van de aangifte van R. van 26 februari 2007, hem had meegedeeld dat niet tot vervolging zou zijn overgegaan, indien er op dat moment een tegenaangifte van verzoeker had gelegen. Verder heeft verzoeker gesteld dat hij aangifte tegen B. wilde doen vanwege laster en het doen van valse aangifte, maar hij daarvan heeft afgezien nadat V. hem had gewezen op de gemaakte afspraak over de aangiftestop.

3. De betrokken ambtenaar V. heeft tijdens de hoorzitting van de Nationale ombudsman op 13 november 2008 gesteld dat hij in het kader van zijn functie van wijkagent met verzoeker en B. had afgesproken dat zij voortaan op een verstandige en volwassen wijze met elkaar zouden omgaan, omdat hun dochters aan het afglijden waren. V. zou ook gesprekken met de dochters gaan voeren. Hiermee wilde V. rust creëren. In dit verband had hij in april of mei 2007 met verzoeker en B. afgesproken dat zij (voorlopig) geen aangiften meer tegen elkaar zouden doen. V. heeft tijdens deze hoorzitting verder verklaard dat hij zich niet meer kon herinneren wanneer verzoeker precies tegenaangifte had willen doen. Wel kon hij zich herinneren dat hij verzoeker niet had verteld dat hij diens tegenaangifte niet wilde opnemen, maar dat hij had verwezen naar de gemaakte afspraak over de aangiftestop. Dat had ertoe geleid dat verzoeker op dat moment uiteindelijk geen tegenaangifte had gedaan, aldus V.

In het proces-verbaal van bevindingen van 17 juli 2007 dat is opgesteld door V. is weergegeven dat verzoeker in 2007 meerdere keren bij V. is geweest, omdat hij aangifte wilde doen tegen B. en R. Verder is hierin vermeld dat V. verzoeker op 13 maart 2007 als verdachte heeft gehoord over een mishandeling van R. door verzoeker. In dit proces-verbaal is voorts opgenomen dat verzoeker op 21 juni 2007 naar het politiebureau was gekomen en aangifte wilde doen tegen B. Volgens V. heeft hij verzoeker duidelijk gemaakt dat hij de aangifte wel wilde opnemen, maar heeft hij verzoeker gewezen op de gemaakte afspraak dat hij en B. (voorlopig) geen aangiften tegen elkaar zouden doen. In dit proces-verbaal staat vermeld dat verzoeker hiermee instemde en voorlopig afzag van het doen van aangifte. Ook is hierin weergegeven dat V. verzoeker in elk gesprek dat hij met hem voerde duidelijk heeft gemaakt dat hij altijd aangifte mocht doen.

4. De korpsbeheerder heeft de klacht van verzoeker, onder verwijzing naar een advies van de klachtencommissie van de politie Fryslân van 19 december 2007, ongegrond verklaard. In dit advies is ten aanzien van hetgeen V. tijdens de hoorzitting van de klachtencommissie heeft verklaard onder andere het volgende vermeld:

"Toen (V.; N.o.) vernam dat (verzoeker; N.o.) een klacht tegen hem had ingediend, omdat hij diens stelling om de bemiddeling voort te zetten, als het weigeren van het opnemen van een aangifte opvatte, heeft hij een collega verzocht die aangifte op te nemen, hetgeen inmiddels gebeurd is."

In het advies van 19 december 2007 constateert de klachtencommissie onder meer dat de aangifte van verzoeker is opgenomen, nadat de bemiddeling was gestaakt. Mede nu niet nader door de klachtencommissie is gespecificeerd op welke aangifte zij doelt, heeft de Nationale ombudsman niet kunnen vaststellen of de aangifte die door de klachtencommissie wordt aangehaald één van de aangiften is waar dit klachtonderdeel op ziet.

5. Op 23 februari 2009 reageerde de korpsbeheerder op de klacht van verzoeker. In deze reactie stelt de korpsbeheerder dat de politie verzoeker heeft ontmoedigd aangifte te doen, omdat overleg in het belang van de kinderen van verzoeker en B. meer op zijn plaats leek. Het feit dat R. vóór dit overleg en de tussen V., verzoeker en B. gemaakte afspraak aangifte tegen verzoeker heeft gedaan behoeft daarvoor geen belemmering te zijn, aldus de korpsbeheerder. In deze reactie komt de korpsbeheerder tot de conclusie dat dit klachtonderdeel ongegrond is.

Beoordeling

6. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit beginsel brengt onder meer met zich dat de politie het doen van aangifte door een burger in ieder geval niet ontmoedigt, indien hierdoor de mogelijkheid van een burger om zijn procedurele kansen te benutten zou kunnen worden beperkt.

7. Ingevolge artikel 161 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) (zie Achtergrond, onder 1.) is ieder die kennis draagt van een begaan strafbaar feit bevoegd daarvan aangifte te doen. Die bevoegdheid houdt een dienovereenkomstige aanspraak in, namelijk dat de aangifte wordt opgenomen. Zo bevat artikel 163, vijfde lid, Sv (zie Achtergrond, onder 1.) de verplichting voor opsporingsambtenaren om een aangifte van een strafbaar feit op te nemen.

8. Uit de stukken valt af te leiden dat verzoeker, nadat R. aangifte van mishandeling tegen hem had gedaan, aan V. kenbaar had gemaakt zowel aangifte tegen B. als tegenaangifte tegen R. te willen doen. Voorts komt uit de stukken naar voren dat V. verzoeker vervolgens heeft gewezen op de eerder genoemde afspraak over het (voorlopig) niet doen van aangiften, waarna verzoeker (aanvankelijk) heeft afgezien van het doen van de hiervoor vermelde aangiften.

De aangifte tegen B.

9. Dat V. met verzoeker en B. had afgesproken dat zij (voorlopig) geen aangiften tegen elkaar zouden doen met als doel rust te creëren, zodat door middel van overleg kon worden getracht tot een oplossing te komen, is niet onjuist. Hierbij is van belang dat zowel verzoeker als B. met deze afspraak had ingestemd, het doel van deze afspraak was te voorkomen dat het conflict (verder) zou escaleren en het overleg dat zou plaatsvinden mede het belang van de twee dochters van verzoeker en B. diende. De politie mag betrokkenen die een dergelijke afspraak met de politie hebben gemaakt in beginsel wijzen op die afspraak, indien zij op het punt staan deze te verbreken. Het mag echter niet zo zijn dat uitzondering op of verbreking van de afspraak nooit mogelijk is.

10. Dat V. verzoeker heeft gewezen op de met hem en B. gemaakte afspraak toen verzoeker aangifte van laster en het doen van valse aangifte tegen B. wilde doen, is niet in strijd met het beginsel van fair play. Hierbij is in aanmerking genomen dat verzoeker en B. met het maken van deze afspraak hebben ingestemd met een aanpak waarbij zij elkaar niet (meer) via het strafrecht zouden bevechten. Voorts is van belang dat de aangifte van verzoeker tegen B. de rust - die werd beoogd met de gemaakte afspraak - zou verstoren waardoor het lastig(er) zou zijn om in overleg tot een oplossing te komen. Daarbij overweegt de Nationale ombudsman dat de door verzoeker beoogde aangiften een reactie waren op een door B. gedane aangifte en van onderzoek naar eventuele valsheid van de oorspronkelijke aangifte doorgaans pas sprake kan zijn nadat deze aangifte niet tot vervolging (of een transactie) heeft geleid. Op het moment dat verzoeker aan V. kenbaar maakte aangifte van laster en het doen van valse aangifte tegen B. te willen doen, waren er dan ook geen omstandigheden die erop duiden dat verzoeker, door zich aan de gemaakte afspraak te houden, wellicht zou kunnen worden beperkt in de mogelijkheid zijn procedurele kansen te benutten.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

De tegenaangifte tegen R.

11. Op het moment dat R. op 26 februari 2007 aangifte van mishandeling tegen verzoeker deed, was de afspraak over de aangiftestop nog niet gemaakt.

12. Wanneer een handgemeen tussen twee personen heeft plaatsgevonden en deze twee personen aangifte daarvan willen doen, bevordert het opnemen van beide aangiften een evenwichtige afdoening van de zaak. Doordat R. reeds aangifte van mishandeling tegen verzoeker had gedaan en de aangifte van verzoeker niet was opgenomen, is verzoeker slechts als verdachte en niet ook als mogelijk slachtoffer aangemerkt. Dit betekent dat verzoeker in een achtergestelde positie is geraakt waardoor hij in de mogelijkheid om zijn procedurele kansen te benutten is beperkt. Daar komt nog bij dat onduidelijk is of de tussen V., verzoeker en B. gemaakte afspraak zo ver strekte dat deze tevens op aangiften tegen R. zag. Gezien het voorgaande heeft V. het beginsel van fair play geschonden door verzoeker te willen houden aan de met hem en B. gemaakte afspraak nadat verzoeker kenbaar had gemaakt aangifte te willen doen tegen R.

De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van het opstellen en verstrekken van een nadelig rapport

1. Verzoeker klaagt erover dat V. op verzoek van de advocaat van B. een voor hem nadelig rapport heeft opgesteld in verband met een civiele procedure over de verblijfplaats van J., één van de dochters van verzoeker en B., en dit rapport aan derde(n) heeft verstrekt.

2. Tijdens de hoorzitting van de Nationale ombudsman op 13 november 2008 verklaarde V. dat hij het rapport had opgesteld op verzoek van Bureau Jeugdzorg (BJZ) en de advocaat van B. Volgens V. was het verzoek aan de politie gedaan, omdat BJZ terughoudend moest zijn met het verstrekken van informatie. V. had het rapport verstuurd nadat hij daarvoor goedkeuring had gekregen van een privacyfunctionaris. Hij kon zich niet herinneren aan wie hij het rapport had gestuurd. Verder heeft V. verklaard dat hij in het rapport vooral zijn eigen beleving had weergegeven. Deze was gebaseerd op hetgeen hij tijdens de gesprekken met de dochters van verzoeker en B. had gehoord. V. had de indruk gekregen dat de dochters beter bij B. konden verblijven, omdat uit het politiesysteem XPOL bleek dat de dochters tijdens hun verblijf bij B. in I. vrijwel niet met de politie in aanraking kwamen. V. stelde een en ander geverifieerd te hebben bij het politiebureau waaronder I. valt. Volgens V. kwam J. tijdens het verblijf bij verzoeker in aanraking met de politie vanwege het te goedge karakter van verzoeker en had dit niets te maken met een eventuele verkeerde vriendenkring in de woonplaats van verzoeker.

3. In het dossier van de Nationale ombudsman bevindt zich een kopie van een brief van 16 april 2008 waarmee de advocaat van B. het door V. opgestelde rapport aan de rechtbank Leeuwarden heeft gezonden in verband met een (spoed)machtiging uithuisplaatsing van J.

4. In het door V. in januari 2008 opgestelde rapport is het volgende vermeld:

"Proces-verbaal van bevindingen opgemaakt naar aanleiding van het verzoek van (de advocaat van B.; N.o.) ten aanzien van de hoger beroep zaak in verband met de toewijzing van de hoofdverblijfplaats van (J.; N.o.). (...)

(Verzoeker; N.o.) heeft mijns inziens te weinig gezag over zijn kinderen om deze in goede banen te leiden. Deze conclusie heb ik getrokken uit onder meer het feit dat de andere dochter (E.; N.o.) in 2007 met de politie in aanraking is gekomen ter zake winkeldiefstal. (E.; N.o.) was toen 17 jaar en wettelijk gezien minderjarig. Wij zijn verplicht om de ouders van dit feit in kennis te stellen. Wij kregen (verzoeker; N.o.) telefonisch niet te pakken en wij hebben toen berichten op zijn voice-mail ingesproken.

2 uren later kwam (verzoeker; N.o.) opdagen om zijn dochter (E.; N.o.) op te halen. (...)

Uit ons bedrijfsprocessen systeem XPOL blijkt dat (J.; N.o.) de laatste 1,5 jaar tijdens haar verblijf bij (B.; N.o.) niet met politie en justitie in aanraking is geweest. Tijdens haar verblijf (...) bij (verzoeker; N.o.) weet (J.; N.o.) zich kennelijk onder het gezag van (verzoeker; N.o.) te onttrekken en gaat duidelijk weer het slechte pad op. (...)

Voor de hulpverlening en begeleiding van (J.; N.o.) zou het beste zijn dat zij definitief uit (H., de woonplaats van verzoeker; N.o.) vertrekt en in een rustiger omgeving gaat wonen. Daarbij zou zij bij (B.; N.o.) kunnen gaan wonen omdat ik uit gesprekken de indruk heb gekregen dat zij gezag heeft en regels stelt ten aanzien van (J.; N.o.) (...) De regels die

(B.; N.o.) ten aanzien van (J.; N.o.) stelt zijn duidelijk doch eenmaal weer in (H., de woonplaats van verzoeker; N.o.) dan worden de onderlinge afspraken door (verzoeker; N.o.) genegeerd."

5. De Nationale ombudsman heeft tijdens de hoorzitting een vertegenwoordiger van de korpsbeheerder verzocht na te gaan of er interne richtlijnen zijn opgesteld ten aanzien van het aan derden verstrekken van informatie zoals is neergelegd in het door V. opgestelde rapport. Uit de naar aanleiding van dit verzoek toegezonden (interne) e-mailwisseling tussen medewerkers van het korps blijkt dat het rapport aan de advocaat van B. is verstrekt op grond van artikel 7 van de Wet Politiegegevens (WPG), omdat de politietaak in dit bijzondere geval noodzaakte tot verstrekking (zie Achtergrond, onder 2.).

6. In zijn reactie van 23 februari 2009 stelt de korpsbeheerder zich op het standpunt dat de verstrekkingstabel van de WPG niet voorziet in verstrekking aan advocaten. De korpsbeheerder acht de klacht van verzoeker op dit punt dan ook gegrond. De interne richtlijnen voor verstrekking van gegevens zullen nadrukkelijk onder de aandacht van de politie worden gebracht, aldus de korpsbeheerder.

Beoordeling

7. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer is neergelegd in internationale verdragen en de Grondwet (zie Achtergrond, onder 3. en 4.). Bij het verstrekken van vertrouwelijke politiegegevens aan derden moet dit recht worden gerespecteerd. Dit betekent onder meer dat het verstrekken daarvan een wettelijke grondslag behoeft.

8. In de aan de Nationale ombudsman overgelegde (interne) e-mailwisseling tussen medewerkers van het korps is als grond voor verstrekking van het door V. in januari 2008 opgestelde rapport aan de advocaat van B. genoemd het onderdeel van artikel 7 van de WPG (zie Achtergrond, onder 2.) dat ziet op verstrekking voor zover de politietaak hiertoe in bijzondere gevallen noodzaakt. Daarom zal de Nationale ombudsman hierna beoordelen of dit onderdeel van artikel 7 van de WPG een deugdelijke grond voor verstrekking van dit rapport aan de advocaat van B. vormt.

9. Ingevolge artikel 7 van de WPG, voor zover hier van belang, is de ambtenaar van politie of de persoon aan wie politiegegevens ter beschikking zijn gesteld verplicht tot geheimhouding daarvan behoudens voor zover de politietaak in bijzondere gevallen tot verstrekking noodzaakt (zie Achtergrond, onder 2.). Ingevolge artikel 1, aanhef en onder b, van de WPG wordt, voor zover thans van belang, in die wet en de daarop berustende bepalingen onder politietaak verstaan: de taken, bedoeld in de artikel 2 van de Politiewet 1993 (zie Achtergrond, onder 2.). Ingevolge artikel 2 van de Politiewet 1993 heeft de politie tot taak te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen

van hulp aan hen die deze behoeven (zie Achtergrond, onder 6.).

10. In de Memorie van Toelichting (MvT) bij artikel 7 van de WPG (zie Achtergrond, onder 5.) is vermeld dat de zinsnede "de politietaak in bijzondere gevallen tot verstrekking noodzaakt" uitdrukkelijk is bedoeld voor uitzonderingsgevallen. Voorts is hierin vermeld dat de uitzonderingsbepaling op de geheimhoudingsplicht nog slechts noodzakelijk zal zijn voor de bijzondere gevallen van verstrekking waarin het wetsvoorstel niet voorziet en waarin zich toch een - direct uit de politietaak voortvloeiende - noodzaak tot verstrekking voordoet. Het is dan ook noch de bedoeling noch de verwachting dat deze bepaling gaat fungeren als een zelfstandige grondslag voor verstrekking van politiegegevens aan derden, aldus de MvT. Bijzondere gevallen waarin de politietaak tot verstrekking noodzaakt, kunnen zich volgens de MvT bijvoorbeeld voordoen als het gaat om het tonen van compositietekeningen of foto's van personen die als verdachte of als slachtoffer in een politieonderzoek zijn betrokken aan een aangever of aan buurtbewoners.

11. In dit geval heeft V. een rapport opgesteld waarin politiegegevens, als bedoeld in artikel 1, aanhef en onder a, van de WPG (zie Achtergrond, onder 2.), over onder andere verzoeker zijn gebruikt. Met het verstrekken van dit rapport zijn dus ook politiegegevens over verzoeker verstrekt. V. heeft dit rapport (onder meer) op verzoek van de advocaat van B. opgesteld en aan deze advocaat verstrekt in verband met een civiele procedure over de hoofdverblijfplaats van J. waarin B. en verzoeker waren verwickeld. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het niet de taak van de politie is om een persoon informatie aan te reiken ten behoeve van een civiele procedure waarin deze persoon één van de partijen is. Dit betekent dat zich geen direct uit de politietaak voortvloeiende noodzaak tot verstrekking van het door V. opgestelde rapport voordeed. Daar komt nog bij dat uit de verstrekte e-mailwisseling tussen medewerkers van het korps naar voren komt dat in dit geval artikel 7 van de WPG als zelfstandige grondslag voor het verstrekken van dit rapport is gebruikt, terwijl dit, zoals uit de hiervoor weergegeven MvT blijkt, niet de bedoeling van de wetgever is geweest.

12. Gezien het voorgaande bood artikel 7 van de WPG geen wettelijke grondslag voor het verstrekken van het door V. opgestelde rapport en de daarin over verzoeker gebruikte vertrouwelijke politiegegevens aan de advocaat van B. Dit leidt tot de conclusie dat deze verstrekking niet getuigt van (voldoende) respect voor het recht van verzoeker op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer, en als niet behoorlijk wordt aangemerkt.

13. De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van de mededeling van de korpsbeheerder dat de interne richtlijnen over verstrekking van politiegegevens, waaronder de verstrekkingstabel van de WPG, nadrukkelijk onder de aandacht van de politie zullen worden gebracht. Hoewel deze verstrekkingstabel vanuit praktisch oogpunt een goed hanteerbaar middel is, roept de Nationale ombudsman in herinnering dat dit geen exacte weergave van de WPG is. Bij het verstrekken van informatie dient de tekst van de WPG als daadwerkelijke grondslag voor verstrekking niet uit het oog te worden

verloren.

14. Daarnaast toetst de Nationale ombudsman zowel het verstrekken van het door V. opgestelde rapport aan de advocaat van B. als de inhoud van dit rapport aan het verbod van vooringenomenheid.

15. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Dit betekent onder meer dat een politieambtenaar zich neutraal opstelt en zich op voldoende en feitelijke informatie baseert wanneer hij zich tegenover derden uitlaat in een conflict over familieaangelegenheden.

16. Met het verstrekken van het rapport aan de advocaat van B., niet zijnde een onafhankelijke instantie die het belang van verzoekers dochter J. behartigt, met het doel dit rapport te gebruiken in een civiele procedure over de hoofdverblijfplaats van J., heeft V. zich in dit conflict over een familieaangelegenheid niet neutraal opgesteld, hoe goed zijn bedoelingen waarschijnlijk ook zijn geweest. Hiermee heeft hij immers één van de betrokken partijen in een civiele procedure een informatievoorsprong gegeven. V. heeft met het verstrekken van het door hem opgestelde rapport aan de advocaat van B. dan ook het verbod van vooringenomenheid geschonden.

17. Ten aanzien van de inhoud van het door V. opgestelde rapport wordt het volgende overwogen.

18. In het rapport is weergegeven dat E., één van de dochters van verzoeker en B., met de politie in aanraking was gekomen vanwege een winkeldiefstal. Verder is hierin vermeld dat de politie de voicemail van verzoeker had ingesproken, omdat hij telefonisch niet te bereiken was en verzoeker E. twee uur later kwam ophalen van het politiebureau. Dit enkele gegeven rechtvaardigt niet de verregaande conclusie van V. dat verzoeker te weinig gezag heeft over zijn kinderen om deze in goede banen te leiden. Dat V. in het rapport heeft opgenomen dat hij deze conclusie onder meer op dit gegeven heeft gebaseerd, doet hieraan niet af, omdat niet duidelijk is welke andere feiten aan deze conclusie ten grondslag zouden liggen. Voorts is in het rapport vermeld dat J. de laatste anderhalf jaar tijdens haar verblijf bij haar moeder niet met politie en justitie in aanraking is geweest. V. neemt vervolgens aan dat J. zich tijdens haar verblijf bij verzoeker kennelijk aan zijn gezag onttrekt. Uit het rapport blijkt niet dat V. zich ervan heeft vergewist wat, naast het gezag van verzoeker, mogelijk andere omstandigheden zouden kunnen zijn die van invloed zijn geweest op het door J. in aanraking komen met de politie tijdens haar verblijf bij verzoeker. Tijdens de hoorzitting van de Nationale ombudsman heeft V. verklaard dat het feit dat J. tijdens haar verblijf bij verzoeker in aanraking kwam met de politie niet zozeer te maken had met wellicht een verkeerde vriendenkring. Niet is gebleken waarop V. deze stelling baseert.

19. Zoals uit het voorgaande blijkt, heeft V. zich in het rapport niet beperkt tot het verstrekken van feitelijke informatie, maar heeft hij deze geïnterpreteerd en heeft hij verregaande conclusies getrokken die onvoldoende steun vinden in de feitelijke informatie die is weergegeven in het rapport. Vervolgens heeft hij in dit rapport op basis van deze conclusies een advies gegeven over een onderwerp dat buiten zijn deskundigheid ligt. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat V. zich in het onderhavige conflict over een familieaangelegenheid niet neutraal heeft opgesteld en hij daarmee in strijd met het verbod van vooringenomenheid heeft gehandeld.

De onderzochte gedragingen zijn niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedragingen van het regionale politiekorps Fryslân is

gegrond ten aanzien van:

- het niet berichten over de afloop van de aangifte, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking;
- het ontmoedigen aangifte te doen tegen R., wegens schending van het fair play beginsel;
- het opstellen en verstrekken van een nadelig rapport, wegens schending van het verbod van vooringenomenheid en wegens schending van het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten, in dit geval het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, worden gerespecteerd;

niet gegrond ten aanzien van:

- het ontmoedigen aangifte te doen tegen B.

Onderzoek

Op 4 februari 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer X te H., met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Fryslân.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Fryslân (de burgemeester van Leeuwarden), werd een onderzoek ingesteld.

Ter voorbereiding op het onderzoek spraken medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman met verzoeker en zond de korpsbeheerder diverse stukken aan de Nationale ombudsman. Op 13 november 2008 vond een hoorzitting plaats, waarbij verzoeker, een vertegenwoordiger van de korpsbeheerder en de betrokken ambtenaar V. in de

gelegenheid werden gesteld hun visie kenbaar te maken, en op elkaars standpunten te reageren. Naar aanleiding van tijdens deze hoorzitting gemaakte afspraken heeft het regionale politiekorps Fryslân nadere informatie verstrekt aan de Nationale ombudsman.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder meegedeeld dat een onderdeel van de klachtformulering werd gepreciseerd en werd hem verzocht op de klacht te reageren.

In verband met haar verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Leeuwarden over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar haar oordeel reden was.

De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Noch verzoeker, noch de korpsbeheerder, noch de betrokken politieambtenaar gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Klacht van 2 juli 2007 van verzoeker gericht aan de beheerder van het regionale politiekorps Fryslân met bijlagen waaronder het proces-verbaal van verhoor van verzoeker van 13 maart 2007.

Brief van 3 september 2007 van een teamchef van de politie Fryslân waarin verzoeker wordt meegedeeld dat zij de klacht ongegrond acht.

3. Brief van 26 oktober 2007 van verzoeker aan de korpsbeheerder waarin hij stelt het niet eens te zijn met het oordeel van deze teamchef.

4. Het advies van de klachtencommissie van het regionale politiekorps Fryslân van 19 december 2007 aan de beheerder van dit korps.

5. Brief van 27 december 2007 van de korpsbeheerder waarin verzoeker wordt meegedeeld dat zijn klacht ongegrond wordt verklaard.

Verzoekschrift van 31 januari 2008 met bijlagen van verzoeker gericht aan de Nationale ombudsman inclusief aanvullingen daarop waaronder een brief van de advocaat van B. van 16 april 2008 en een arrest van het Gerechtshof te Leeuwarden van 30 mei 2008.

Intern klachtdossier van het regionale politiekorps Fryslân waaronder:

proces-verbaal van aangifte van R. op 26 februari 2007;

proces-verbaal van verhoor van B. als getuige op 10 maart 2007;

proces-verbaal van bevindingen opgesteld door V. op 17 juli 2007;

rapport opgesteld door V. in januari 2008.

Het verslag van de hoorzitting van de Nationale ombudsman op 13 november 2008 en de informatie die is ontvangen naar aanleiding van tijdens deze hoorzitting gemaakte afspraken waaronder een (interne) e-mailwisseling tussen medewerkers van het korps en proces-verbaal van aangifte van B. van 16 oktober 2006.

Standpunt van 23 februari 2009 van de korpsbeheerder gericht aan de Nationale ombudsman.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafvordering

Artikel 161

"Ieder die kennis draagt van een begaan strafbaar feit is bevoegd daarvan aangifte of klachte te doen."

Artikel 163, vijfde lid

"Tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in de artikelen 160 en 161, zijn de opsporingsambtenaren, en tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in artikel 162, de daarbij genoemde ambtenaren verplicht."

2. Wet Politiegegevens

Artikel 1

"In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. politiegegevens: elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon dat in het kader van de uitoefening van de politietaak wordt verwerkt; b.

politietoek: de taken, bedoeld in de artikelen 2 en 6, eerste lid, van de Politiewet 1993; c. verwerken van politiegegevens: elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot politiegegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bewerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, vergelijken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van politiegegevens; d. verstrekken van politiegegevens: het bekend maken of ter beschikking stellen van politiegegevens (...)."

Artikel 7, eerste lid

"De ambtenaar van politie of de persoon aan wie politiegegevens ter beschikking zijn gesteld is verplicht tot geheimhouding daarvan behoudens voor zover een bij of krachtens de wet gegeven voorschrift tot verstrekking verplicht, de bepalingen van paragraaf 3 verstrekking toelaten of de politietoek in bijzondere gevallen tot verstrekking noodzaakt."

3. Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Artikel 8

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

4. Grondwet

Artikel 10

"1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.

2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.

3. De wet stelt regels inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgelegde gegevens en van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens."

5. Memorie van Toelichting Wet Politiegegevens, Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 30 327, nr. 3, p. 37

Artikel 7

"In het wetsvoorstel is gekozen voor het opnemen van een bijzondere geheimhoudingsbepaling aangezien de bijzondere aard van politiegegevens zich er niet voor leent om artikel 2:5 Algemene wet bestuursrecht of artikel 9 Wet bescherming persoonsgegevens van toepassing te verklaren. Deze bepalingen bevatten zelfstandige verstrekkingnormen en zijn slechts strafbaar als klachtdelict.

Het uitgangspunt van het artikel is dat een ieder is gehouden tot een geheimhouding wanneer hij de beschikking krijgt over politiegegevens met betrekking tot derden. Dit geldt niet alleen voor personen die zijn belast met de verwerking van politiegegevens of die de gegevens direct van de politie hebben gekregen, maar ook voor eventuele tweede en volgende ontvangers, die de gegevens doorverstrekken hebben gekregen. Ook zij zijn aan de geheimhoudingsplicht gebonden. Dit betekent dat, behoudens de hierna te behandelen uitzonderingen, de uit dit artikel voortvloeiende verplichting tot geheimhouding in de weg staat aan doorverstrekking van de gegevens.

Op de geheimhoudingsplicht worden enkele uitzonderingen gemaakt. In het eerste lid is voor de ambtenaar van politie bepaald dat de geheimhoudingsplicht niet geldt voor zover een bij of krachtens de wet gegeven voorschrift tot verstrekking verplicht, de bepalingen van paragraaf 3 verstrekking toelaten of de politietaak in bijzondere gevallen tot verstrekking noodzaakt. Deze laatste zinsnede is uitdrukkelijk bedoeld voor uitzonderingsgevallen. In artikel 30, eerste lid, van de Wet Politieregisters is de zinsnede «dan wel de uitvoering van de taak met het oog waarop de gegevens zijn verstrekt tot het ter kennis brengen daarvan noodzaakt» een ruime «ventiefunctie» gaan vervullen. Nu het wetsvoorstel van een gesloten verwerkingsregime overgaat tot een meer open verstrekkingenregime zullen de noodzakelijk geachte verstrekkingen kunnen plaatsvinden op grond van de verstrekkingbepalingen van paragraaf 3; de uitzonderingsbepaling op de geheimhoudingsplicht zal nog slechts noodzakelijk zijn voor de bijzondere gevallen van verstrekking waarin het wetsvoorstel niet voorziet en waarin zich toch een - direct uit de politietaak voortvloeiende - noodzaak tot verstrekking voordoet. Het is dan ook noch de bedoeling, noch de verwachting dat deze bepaling gaat fungeren als een zelfstandige grondslag voor verstrekking van politiegegevens aan derden. Bijzondere gevallen waarin de politietaak tot verstrekking noodzaakt, kunnen zich bijvoorbeeld voordoen als het gaat om het tonen van compositietekeningen of foto's van personen die als verdachte of als slachtoffer in een politieonderzoek zijn betrokken aan een aangever of aan buurtbewoners."

6. Politiewet 1993

Artikel 2

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."